

Hvilke tiltak har effekt?

Funn fra pilotprosjekt om
arbeidsreiser på sykkel

Hanna Borge
Bymiljøetaten, Oslo kommune

Bedre helse

- Sykling til jobb gir bedre mental helse.
- Sykling gir bedre fysisk helse og økt levealder.
- Sykling til jobb reduserer sykefraværet.

Økonomi

- Flere syklende til jobb reduserer behov for parkeringsplasser.
- Ansatte sparer penger ved å velge sykkel til jobb.
- Økt sykling gir stor samfunnsøkonomisk gevinst.

Miljøvennlig

- Stadig flere ønsker å reise miljøvennlig.
- Arbeidsplassen bidrar til en bærekraftig fremtid ved å legge til rette for sykling.
- Størsteparten av utslipp i storbyene kommer fra transportsektoren. Sykling til jobb kan bidra til å redusere dette.

Sykling til jobb gir bedre helse,
humør og økonomi
– og er bra for miljøet.

Oslo

Arbeidsreiser i Oslo

Reisevaneundersøkelse 2022/2023:

- 1 av 4 arbeidsreiser i Oslo er under 3 km.
34% av reisene med bil under 5 km
- 15% av arbeidsreisene foregår med sykkel
- Arbeidsreiser er den vanligste reisen som tas med sykkel.

Klimaetaten 2023:

- Mange korte arbeidsreiser tas med bil i Oslo kommune.
- Gjennomsnittlig arbeidsreise med elsykkel blant ansatte Oslo kommune er 7,5 kilometer.

Oslo

Prosjektmål

- › Danne et kunnskapsgrunnlag for kommunens videre arbeid med å nå mål om økt sykkelandel på arbeidsreiser.
- › Kartlegge, teste og evaluere effekten av ulike tiltak og faktorer som påvirker sykkelandelen på arbeidsreiser.
- › Innhente nok kunnskap til å kunne gi effektiv veiledning til virksomheter.
- › Innhente nok kunnskap til å kunne anbefale hvordan Oslo kommune best kan arbeide med å nå mål om økt andel sykkelandel på arbeidsreiser.

Endring i reisevaner

- 20 % syklet mer i 2023!
- Andel ansatte som «ofte» kjørte bil til jobb ble redusert, og andel ansatte som «aldri» kjørte bil økte.
- Tid viktigste faktor ved valg av transportmiddel.
- Det var størst atferdsendring hos de som bor nærmere enn 10 km.
- **Inspirasjon fra ledelse og kolleger bidro mest til at de syklet mer.**
- **Elsykkellån mest effektive enkelttiltak.**

Oslo

Kombinasjon av tiltak over tid!

Pendling er en vane, ikke et aktivt valg man tar hver dag.

EAST-modellen:

❖ Enkelt

Eks: Fjern hindre, ha enkle budskap

❖ Attraktivt

Gjør det til det foretrukne alternativet. Eks: Gratis lån av elsykler

❖ Sosial

Eks: Konkurranser, arrangementer, samsykling

❖ Timing

Rett tiltak til rett tid. Eks: Kick-off om våren, påminnelser etter sommeren, informer nyansatte, skift til piggdekk før vinteren

Oslo

God sykkelparkering er avgjørende!

Det anbefales en kombinasjon av låst innendørs parkering og synlige stativer ute.

Tenk på:

► Plassering

Ute: Nær inngang, unngå omveier, gjerne under tak.
Inne: Unngå trinn, terskler og tunge dører.

► Utforming

Stativer må gi støtte og mulighet for å låse både ramme og hjul.

► Kapasitet

Bygg sykkelparkering for at flere skal kunne sykle, ikke bare for de som allerede sykler i dag.

► Trygghet

Tilby mulighet for å låse sykkel inne.
Sykkelparkering ute bør være synlig og opplyst.

Oslo

Enkelt, attraktivt og sosialt

- Gratis lån av elsykkel
- Bedriftssykler til bruk i arbeidstiden og til lån utenom arbeidstid
- Tilbud om leasing av sykler over lønsslipp: Senker terskler og gjør sykkel mer attraktivt
- Gratis sykkelSERVICE på arbeidsplassen vår og høst: Senker terskler og synliggjør sykkel, gir mulighet til dekkskifte for helårssykling
- Informasjon- og motivasjonsplakater, brosjyrer og sykkelkart: Øker kunnskap og motivasjon
- Sykkelkonkurranse: Sosialt og motiverende

Elsykkelpotensial

- ▶ Elsykkel kan senke barrierer knyttet til **tid, avstand, komfort og dagsform.**
- ▶ Stort potensiale for elsykkel på reiser på **10 km.**
- ▶ De som har elsykkel, sykler **lenger og oftere** enn de som sykler med vanlig sykkel.
- ▶ Elsyklister sykler i større grad **hele året.**
- ▶ Elsykkel **erstatter i størst grad personbil.** De som kjøper elsykkel bruker bilen mindre.

Elsykkelpotensial

Reisevaneundersøkelse 2022/2023 Oslo

- › 37% av bilreiser i Oslo kan overføres til elsykkel.
En tredjedel av disse reisene er knyttet til arbeidsreiser.
- › 68% har tilgang til sykkel. 29% av de som eier sykkel har elsykkel. 40% av sykkelreiser tas med elsykkel.
- › 38% sykkelandel på arbeidsreiser blant elsykkeleiere
- › 25% sykkelandel på følgereiser blant elsykkeleiere
- › Par med barn sykler mest:
 - › 12% sykkelandel generelt
 - › 25% sykkelandel på arbeidsreiser
 - › Svært stor vekst i reiselengder med elsykkel
 - › 55% av sykkelreisene tas med elsykkel

Oslo

Utlån av elsykler

Avstand trekkes frem som største barriere for å sykle. Elsykkel kan bidra til å løse dette.

Funn:

- Flertallet syklet ofte eller hver dag, og var svært fornøyd med tilbudet. De fleste ville fortsette å sykle til jobb.
- De aller fleste anbefalte elsykler videre til andre
- Det var nyttig å få mulighet til å låne en hel måned
- Å være ute, være aktiv og spare tid var de viktigste motivasjonsfaktorene.
- Reisedagboken var en motivasjonsfaktor. Bidro til at lånerne tok aktive valg hver dag.

Oslo

Bymiljøstaten

Vil du snakke med
oss i Bymiljøstaten?

TRYKK PÅ
KNAPPEN HER

Bedriftssykler

Hvorfor?

- ▶ Bedriftssykler til bruk i arbeidstiden kan redusere behovet for å ta egen bil til jobb.
- ▶ Testing av elsykkel i jobb kan inspirere til å sykle til/fra jobb.
- ▶ Privat utlån av bedriftens sykler, lar de ansatte få mulighet til å teste sykkelruta hjem med elsykkel.

Funn:

Det er svært viktig at bedriftssykler er:

- ▶ Synlige og tydelig kommunisert.
- ▶ Tilgjengelige. Enkelt å hente dem ut.
- ▶ Forutsigbare. Syklene må være i stand og ladet opp.
- ▶ For å etablere en vane må de være tilgjengelig hele året, med piggdekk.
- ▶ Det er lurt å ha flere sykler, slik at det er mulig å sykle sammen.

Leasing

Hvorfor?

- › Interesse for elsykkel, men det oppleves dyrt.
- › Interesse for leasing blant de ansatte.
- › Leasing av elsykkel har vært en populær ordning blant ansatte andre steder.

Funn:

- › Kan være noe tidkrevende å sette opp, men er enkelt å gjennomføre når det har kommet i gang.
- › Viktig med tydelig kommunikasjon: *Hvorfor*, ikke bare *hvordan*
- › Økonomi er en terskel, så det er viktig å tilpasse prismodell til de ansatte.
- › Nyttig å gi ansatte mulighet til å teste elsykkel først.
- › Ta tiden til hjelp, ansatte er mer tilbøyelige til å registrere seg når de ser kollegaer ha gode erfaringer. Det er viktig å fortsette å informere om tiltaket.

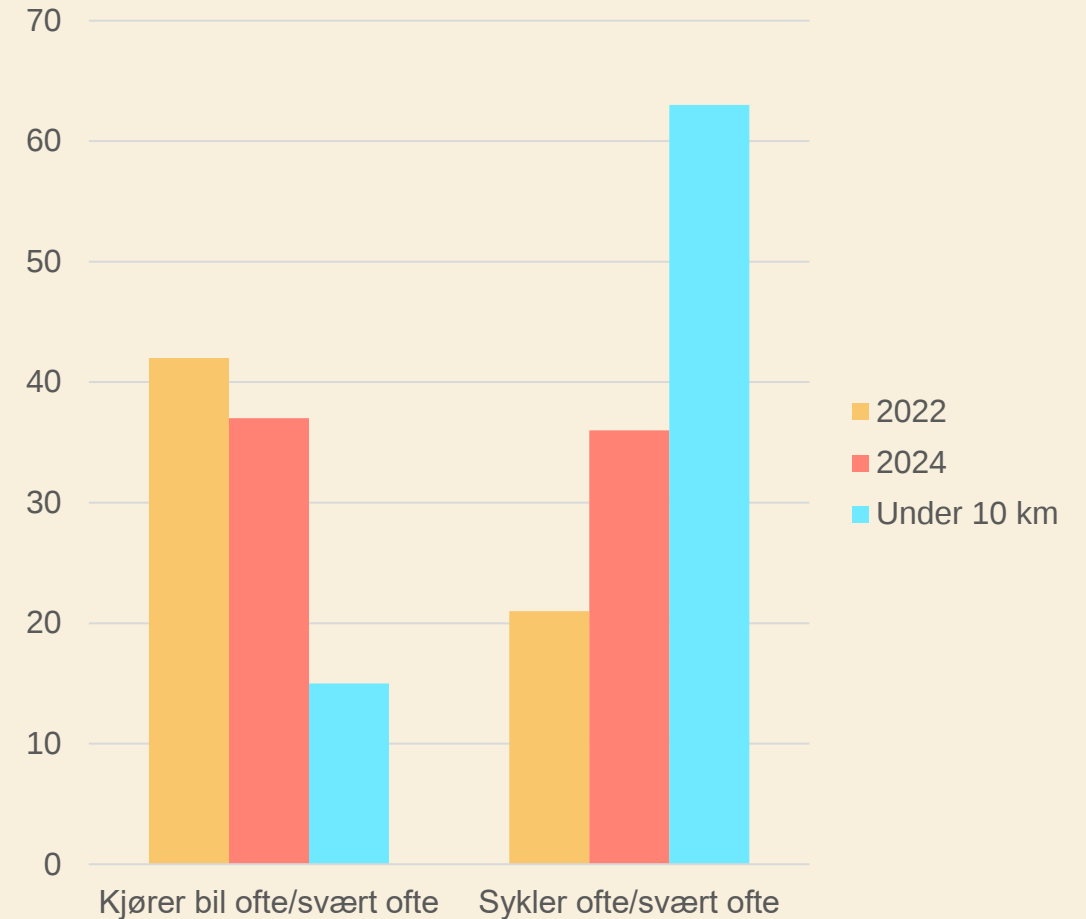

Oslo

Ett år senere:

- **20%** begynte å sykle i 2024
- **21%** syklet mer i 2024 enn i 2023
- Leasing økte fra 3 i 2023 til 16 i 2024
- Leasing og inspirasjon bidro i enda større grad til at ansatte syklet.

Samarbeid med virksomhetene

- › Viktig med rådgivning og veiledning som gjør det enkelt for virksomhetene.
- › Motivasjon og eierskap hos ledelsen er nødvendig.
- › Ting tar tid!

- ▶ Å legge til rette for **enkelt lån og kjøp av elsykler** via arbeidsplassen er særlig nyttige tiltak, gitt at finnes er **trygg sykkelparkering**.
- ▶ En **kombinasjon av tiltak** er viktig, og tydelig **kommunikasjon** av tiltakene er avgjørende.
- ▶ Mange virksomheter **mangler kunnskap, kapasitet og økonomiske ressurser**. Det er derfor et stort behov for veiledning.
- ▶ For å redusere bilbruken, kan **bilrestriktive tiltak** være avgjørende.

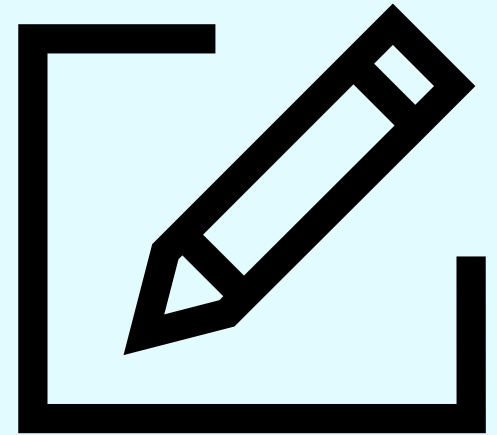

Nasjonalt regelverk

Nasjonalt regelverk bør legge til rette for at aktiv og miljøvennlig transport skal være det foretrukne alternativet.

Hva bør endres?

- **Fjerne moms på elsykkel:** Elsykler kan i mange tilfeller være en god erstatning til bil. Mange ønsker seg elsykkel, men synes det er for dyrt. Å fjerne moms på elsykkel kan senke terskelen for kjøp.
- **Fjerne skatt på miljøvennlig transport på jobb:** I dag belønnes man for å kjøre bil til jobb ved at gratis parkering på jobb ikke skattlegges etter dagens praksis, mens gunstige tilbud knyttet til sykkel og kollektiv ofte er skattepliktig. Tjenester som fremmer aktiv og miljøvennligtransport på jobb bør unntas skatt. I forlengelse av dette bør gratis bilparkering på jobb skattlegges.

Veien videre?

- › Utvikle en ressursbank inkludert en veileder som gir råd om tiltak og prosess. [Lenke til veileder](#)
- › Gode støtteordninger
- › Se det større bilde mtp arbeidsreisen
- › Feie for egen dør

Takk for meg!

Evalueringsrapport Arbeidsreiser på sykkel

